

Міністерство освіти і науки України Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" Факультет інформатики та обчислювальної техніки Кафедра інформатики та програмної інженерії

Комп'ютерний практикум №5

Сучасні операційні системи

Тема: Реалізація файлової системи

Варіант: 3

Виконав Перевірив:

студент групи ІП-11: Ковтунець О.В.

Панченко С. В.

3MICT

1 Завдання	6
2 Виконання	7
2.1 Скрипти	7
2.2 Відворення схеми директорій, файлів та посилань	7
3 Висновок	17

1 ЗАВДАННЯ

Результатом виконання роботи є програма для ОС Linux, написана мовою програмування С (з використанням бібліотеки FUSE), яка підключає віртуальну файлову систему з відносним розміщенням каталогів і файлів та наданням прав доступу відповідно до вашого варіанту л.р. (маска прав доступу іде після назви каталога через слеш).

Файлова система містить чотири каталоги:

- foo, bar, baz, bin
- і чотири файли:
 - example текстовий файл, містить слово SOS;
 - readme.txt текстовий файл, містить ваше ПІБ;
- test текстовий файл, містить довільний текст з кількістю рядків рівною номеру вашого варіанта+10;
- бінарний файл, вміст якого необхідно взяти із відповідної стандартної системної утиліти, назва якої відповідає назві бінарного файла відповідно до вашого варіанта л.р. (це може бути ср, cat, ls, grep тощо)

Файлова система повинна монтуватися в каталог /mnt/fuse/, після чого повинна бути можливість виконати лістинг її каталогів, переглянути вміст віртуальних файлів, та виконати додаткову дію, задану у вашому варіанті л.р. При зверненні до файлової системи повинні перевірятися права доступу відповідно до вашого варіанту л.р. Власником усіх файлів має бути поточний користувач, який монтував файлову систему.

Варіант 3.

```
/
|--bar/755
| `--baz/744
| |--readme.txt/544
| `--example/255
`--foo/711
|--test.txt/000
`--bin/766
`--touch/777
```

Додатково реалізуйте функцію `symlink`.

2 ВИКОНАННЯ

2.1 Скрипти

Запускаємо bash-скрипти:

- 1) mount_fuse.sh mount'ить файлову систему;
- 2) build.sh запускає стаке та білдить бінарний файл;
- 3) start.sh запускає роботу бінарного файла Lab5;

Рисунок 2.1.1 - Запуск скриптів

2.2 Відворення схеми директорій, файлів та посилань

Відкриваємо поруч два термінали та дивимося на звернення до файлової системи у першому, у другому — на результат виконання.

```
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255...
unique: 14, error: -2 (NO SUCN TILE OF GIRECTORY), OUTSIZE: 16
unique: 16, opcode: MKDIR (9), nodeid: 1, insize: 52, pid: 25828
mkdir /bar 0775 umask=0002
MkDir: /bar
getattr[NULL] /bar
GetAttr: /bar
    NODEID: 2
    unique: 16, success, outsize: 144
unique: 18, opcode: LOOKUP (1), nodeid: 1, insize: 44, pid: 25836
LOOKUP /foo
getattr[NULL] /foo
GetAttr: /foo
File does not exist: /
unique: 18, error: -2 (No such file or directory), outsize: 16
unique: 20, opcode: MKDIR (9), nodeid: 1, insize: 52, pid: 25836
mkdir /foo 0775 umask=0002
MkDir: /foo
getattr[NULL] /foo
GetAttr: /foo
    NODEID: 3
    unique: 20, success, outsize: 144
unique: 22, opcode: GETATTR (3), nodeid: 1, insize: 56, pid: 25594
getattr[NULL] /
GetAttr: /
    unique: 22, success, outsize: 120
```

```
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Note... Q = - - ×

sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:~$ cd /mnt/fuse
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse$ mkdir bar
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse$ mkdir foo
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse$
```

Рисунок 2.2.2 - Створення bar та foo (Термінал 2)

```
H.
      sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255...
                                              Q
                                                                 ×
                                                             chmod[NULL] /bar 40755
ChMod: /bar
getattr[NULL] /bar
GetAttr: /bar
   unique: 26, success, outsize: 120
unique: 28, opcode: LOOKUP (1), nodeid: 1, insize: 44, pid: 26150
LOOKUP /foo
getattr[NULL] /foo
GetAttr: /foo
   NODEID: 3
   unique: 28, success, outsize: 144
unique: 30, opcode: SETATTR (4), nodeid: 3, insize: 128, pid: 2615
chmod[NULL] /foo 40711
ChMod: /foo
getattr[NULL] /foo
GetAttr: /foo
   unique: 30, success, outsize: 120
```

Рисунок 2.2.3 - Надання дозволів для bar та foo (Термінал 1)

```
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Note... Q = - - ×

sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse$ chmod 755
bar
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse$ chmod 711
foo
```

Рисунок 2.2.4 - Надання дозволів для bar та foo (Термінал 2)

```
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse Q = - - ×

sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse$ ls -l

total 0

drwxr-xr-x 0 sideshowbobgot sideshowbobgot 0 sep 19 22:16 bar

drwx--x--x 0 sideshowbobgot sideshowbobgot 0 sep 19 22:16 foo

sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse$
```

Рисунок 2.2.5 - Перевірка наданих прав для bar та foo

```
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255...
                                              Q
unique: 36, opcode: MKDIR (9), nodeid: 2, insize: 52, pid: 26841
mkdir /bar/baz 0775 umask=0002
MkDir: /bar/baz
getattr[NULL] /bar/baz
GetAttr: /bar/baz
   NODEID: 4
   unique: 36, success, outsize: 144
unique: 38, opcode: LOOKUP (1), nodeid: 1, insize: 44, pid: 26854
LOOKUP /foo
getattr[NULL] /foo
GetAttr: /foo
   NODEID: 3
   unique: 38, success, outsize: 144
unique: 40, opcode: LOOKUP (1), nodeid: 3, insize: 44, pid: 26854
LOOKUP /foo/bin
getattr[NULL] /foo/bin
GetAttr: /foo/bin
File does not exist: /foo
   unique: 40, error: -2 (No such file or directory), outsize: 16
unique: 42, opcode: MKDIR (9), nodeid: 3, insize: 52, pid: 26854
mkdir /foo/bin 0775 umask=0002
MkDir: /foo/bin
getattr[NULL] /foo/bin
GetAttr: /foo/bin
   NODEID: 5
   unique: 42, success, outsize: 144
```

Рисунок 2.2.6 - Створення bar/baz та foo/bin (Термінал 1)

```
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse Q = - - ×

sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse$ mkdir bar/baz

sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse$ mkdir foo/bin

sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse$
```

Рисунок 2.2.7 - Створення bar/baz та foo/bin (Термінал 2)

```
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255...
unique: 48, opcode: SETATTR (4), nodeid: 4, insize: 128, pid: 2728
chmod[NULL] /bar/baz 40744
ChMod: /bar/baz
getattr[NULL] /bar/baz
GetAttr: /bar/baz
   unique: 48, success, outsize: 120
unique: 50, opcode: LOOKUP (1), nodeid: 1, insize: 44, pid: 27300
LOOKUP /foo
getattr[NULL] /foo
GetAttr: /foo
   NODEID: 3
   unique: 50, success, outsize: 144
unique: 52, opcode: LOOKUP (1), nodeid: 3, insize: 44, pid: 27300
LOOKUP /foo/bin
getattr[NULL] /foo/bin
GetAttr: /foo/bin
   NODEID: 5
   unique: 52, success, outsize: 144
unique: 54, opcode: SETATTR (4), nodeid: 5, insize: 128, pid: 2730
chmod[NULL] /foo/bin 40711
ChMod: /foo/bin
getattr[NULL] /foo/bin
GetAttr: /foo/bin
   unique: 54, success, outsize: 120
```

Рисунок 2.2.8 - Надання дозволів для bar/baz та foo/bin (Термінал 1)

```
FI.
      sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255...
                                                            unique: 108, error: -38 (Function not implemented), outsize: 16
unique: 110, opcode: MKNOD (8), nodeid: 4, insize: 67, pid: 45173
mknod /bar/baz/readme.txt 0100664 0x0 umask=0002
MkNod: /bar/baz/readme.txt
getattr[NULL] /bar/baz/readme.txt
GetAttr: /bar/baz/readme.txt
   NODEID: 6
   unique: 110, success, outsize: 144
unique: 112, opcode: OPEN (14), nodeid: 6, insize: 48, pid: 45173
   unique: 112, success, outsize: 32
unique: 114, opcode: FLUSH (25), nodeid: 6, insize: 64, pid: 45173
   unique: 114, error: -38 (Function not implemented), outsize: 16
unique: 116, opcode: GETATTR (3), nodeid: 6, insize: 56, pid: 4517
getattr[NULL] /bar/baz/readme.txt
GetAttr: /bar/baz/readme.txt
   unique: 116, success, outsize: 120
unique: 118, opcode: WRITE (16), nodeid: 6, insize: 110, pid: 4517
write[0] 30 bytes to 0 flags: 0x8001
Write: /bar/baz/readme.txt
   write[0] 30 bytes to 0
   unique: 118, success, outsize: 24
unique: 120, opcode: RELEASE (18), nodeid: 6, insize: 64, pid: 0
   unique: 120, success, outsize: 16
```

Рисунок 2.2.10 - Запис у bar/baz/readme.txt (Термінал 1)

```
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse/... Q = - - ×

sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse$ cd bar

sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse/bar$ cd baz

sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse/bar/baz$ cat > readme.txt

Panchenko Serhii Vitaliyovich

^C

sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse/bar/baz$
```

Рисунок 2.2.11 - Запис у bar/baz/readme.txt (Термінал 2)

```
unique: 122, success, outsize: 144
unique: 124, opcode: OPEN (14), nodeid: 6, insize: 48, pid: 45331
unique: 124, success, outsize: 32
unique: 126, opcode: READ (15), nodeid: 6, insize: 80, pid: 45331
read[0] 4096 bytes from 0 flags: 0x8000
Read: /bar/baz/readme.txt
read[0] 30 bytes from 0
unique: 126, success, outsize: 46
unique: 128, opcode: RELEASE (18), nodeid: 6, insize: 64, pid: 0
unique: 128, success, outsize: 16
```

Рисунок 2.2.12 - Зчитування з readme.txt(Термінал 1)

```
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse/... Q = - - ×

sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse/bar/baz$ cat > readme.txt

Panchenko Serhii Vitaliyovich

^C

sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse/bar/baz$ cat readme.txt

Panchenko Serhii Vitaliyovich

sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse/bar/baz$
```

Рисунок 2.2.13 - Зчитування з readme.txt(Термінал 2)

```
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255...
                                             Q
                                                  \equiv
                                                      ×
unique: 132, opcode: SETATTR (4), nodeid: 6, insize: 128, pid: 454
56
chmod[NULL] /bar/baz/readme.txt 100544
ChMod: /bar/baz/readme.txt
getattr[NULL] /bar/baz/readme.txt
GetAttr: /bar/baz/readme.txt
   unique: 132, success, outsize: 120
unique: 134, opcode: OPENDIR (27), nodeid: 4, insize: 48, pid: 454
57
   unique: 134, success, outsize: 32
unique: 136, opcode: GETATTR (3), nodeid: 4, insize: 56, pid: 4545
getattr[NULL] /bar/baz
GetAttr: /bar/baz
   unique: 136, success, outsize: 120
unique: 138, opcode: READDIRPLUS (44), nodeid: 4, insize: 80, pid:
45457
readdirplus[0] from 0
ReadDir: /bar/baz
   unique: 138, success, outsize: 504
unique: 140, opcode: LOOKUP (1), nodeid: 4, insize: 51, pid: 45457
LOOKUP /bar/baz/readme.txt
getattr[NULL] /bar/baz/readme.txt
GetAttr: /bar/baz/readme.txt
   NODEID: 6
   unique: 140, success, outsize: 144
unique: 142, opcode: READDIR (28), nodeid: 4, insize: 80, pid: 454
   unique: 142, success, outsize: 16
unique: 144, opcode: RELEASEDIR (29), nodeid: 4, insize: 64, pid:
   unique: 144, success, outsize: 16
```

Рисунок 2.2.14 - Надання прав для bar/baz/readme.txt(Термінал 1)

```
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse/... Q = - - ×

sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse/bar/baz$ chmod 544 readme.t xt 
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse/bar/baz$ ls -l 
total 0 
-r-xr--r-- 1 sideshowbobgot sideshowbobgot 30 Bep 19 22:21 readme.txt 
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse/bar/baz$
```

Pucyнok 2.2.15 - Надання прав для bar/baz/readme.txt(Термінал 2)

```
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255...
                                             Q
                                                      \times
   unique: 152, success, outsize: 16
unique: 154, opcode: LOOKUP (1), nodeid: 4, insize: 48, pid: 45582
LOOKUP /bar/baz/example
getattr[NULL] /bar/baz/example
GetAttr: /bar/baz/example
File does not exist: /bar/baz
   unique: 154, error: -2 (No such file or directory), outsize: 16
unique: 156, opcode: MKNOD (8), nodeid: 4, insize: 64, pid: 45582
mknod /bar/baz/example 0100664 0x0 umask=0002
MkNod: /bar/baz/example
getattr[NULL] /bar/baz/example
GetAttr: /bar/baz/example
   NODEID: 7
   unique: 156, success, outsize: 144
unique: 158, opcode: OPEN (14), nodeid: 7, insize: 48, pid: 45582
   unique: 158, success, outsize: 32
unique: 160, opcode: GETATTR (3), nodeid: 7, insize: 56, pid: 4558
getattr[NULL] /bar/baz/example
GetAttr: /bar/baz/example
   unique: 160, success, outsize: 120
unique: 162, opcode: WRITE (16), nodeid: 7, insize: 84, pid: 45582
write[0] 4 bytes to 0 flags: 0x8001
Write: /bar/baz/example
   write[0] 4 bytes to 0
   unique: 162, success, outsize: 24
unique: 164, opcode: RELEASE (18), nodeid: 7, insize: 64, pid: 0
   unique: 164, success, outsize: 16
unique: 166, opcode: LOOKUP (1), nodeid: 4, insize: 48, pid: 45583
LOOKUP /bar/baz/example
getattr[NULL] /bar/baz/example
GetAttr: /bar/baz/example
   NODEID: 7
   unique: 166, success, outsize: 144
unique: 168, opcode: SETATTR (4), nodeid: 7, insize: 128, pid: 455
chmod[NULL] /bar/baz/example 100255
ChMod: /bar/baz/example
getattr[NULL] /bar/baz/example
GetAttr: /bar/baz/example
   unique: 168, success, outsize: 120
unique: 170, opcode: LOOKUP (1), nodeid: 4, insize: 48, pid: 45586
LOOKUP /bar/baz/example
getattr[NULL] /bar/baz/example
GetAttr: /bar/baz/example
   NODEID: 7
   unique: 170, success, outsize: 144
unique: 172, opcode: OPEN (14), nodeid: 7, insize: 48, pid: 45586
   unique: 172, success, outsize: 32
unique: 174, opcode: READ (15), nodeid: 7, insize: 80, pid: 45586
read[0] 4096 bytes from 0 flags: 0x8000
Read: /bar/baz/example
   read[0] 4 bytes from 0
   unique: 174, success, outsize: 20
unique: 176, opcode: RELEASE (18), nodeid: 7, insize: 64, pid: 0
   unique: 176, success, outsize: 16
```

Рисунок 2.2.16 - Створення, запис, зчитування, надання прав файл bar/baz/example (Термінал 1)

Рисунок 2.2.17 - Створення, запис, зчитування, надання прав файл bar/baz/example (Термінал 2)

```
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC: /mnt/fuse/...
                                                                     Q
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse/foo$ cat > test.txt
sideshowbobgot
kolyba
prank
kid
nephew
mom
uncle
dad
love
passion
gloty
evil
хог
and
ог
^C
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse/foo$ cat test.txt
sideshowbobgot
kolyba
prank
kid
nephew
mom
uncle
dad
love
passion
gloty
evil
хог
and
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse/foo$ chmod 000 test.txt
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse/foo$ ls -l
total 0
drwx--x--x 0 sideshowbobgot sideshowbobgot 0 вер 19 22:19 bin
 ----- 1 sideshowbobgot sideshowbobgot 88 вер 19 22:42 test.txt
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse/foo$
```

Рисунок 2.2.18 - Створення, запис, зчитування, надання прав файл foo/test.txt (Термінал 2)

```
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse/... Q = - - ×

sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse/foo$ cp /bin/touch /mnt/fuse/foo/bin
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse/foo$ chmod 777 bin/touch
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse/foo$ ls -l bin
total 0
-rwxrwxrwx 1 sideshowbobgot sideshowbobgot 92672 Bep 19 22:47 touch
sideshowbobgot@sideshowbobgot-HP-255-G8-Notebook-PC:/mnt/fuse/foo$
```

Рисунок 2.2.19 - Копіювання та надання прав бінарному файлу /bin/touch

3 ВИСНОВОК

Ознайомився з механізмом взаємодії ОС із файловою системою, освоєння бібліотеки FUSE, засвоєння концепції побудови файлової системи, реалізація файлової системи у довкіллі користувача за допомогою бібліотеки FUSE. Оскільки на наведених скріншотах все працює і код можна глянути у репозиторії, то робота виконана правильно.